

Sygn. akt V U 860/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: ***SSO Barbara Odelska***

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Leśniak

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania S. T.

od decyzji ***Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.***

z dnia 29 kwietnia 2013 r., znak (...)

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. T. prawo do emerytury od dnia 11 kwietnia 2013r.

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Ubezpieczony S. T. wniósł odwołanie od decyzji z dnia 29 kwietnia 2013 roku, znak: (...) domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż organ rentowy bezzasadnie nie zaliczył mu do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia od 16 czerwca 1975 roku do 31 marca 1991 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B. .

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych podnosząc, iż na podstawie przedłożonej dokumentacji ubezpieczony udowodnił zatrudnienie w wymiarze 26 lat, 4 miesiące i 19 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 16 czerwca 1975 roku do 31 marca 1991 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych za w/w okres.

Z uwagi iż, ubezpieczony nie udokumentował co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. T., lat 60, urodzony (...), złożył w dniu 11 kwietnia 2013 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował nie kwestionowany przez pozwany organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący łącznie 26 lat, 4 miesiące i 19 dni . Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu żadnego okresu pracy do stażu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie należy do OFE.

Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresu ubezpieczenia od 16 czerwca 1975 roku do 31 marca 1991 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B. oraz od 1 sierpnia 1972 roku do 14 czerwca 1975 roku w Państwowym Ośrodku (...) w B..

Zaskarżoną decyzją z dnia 29 kwietnia 2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

dowód: **akta emerytalne:** wniosek k. 1-3, kwestionariusz k.4, zaskarżona decyzja k.24

Ubezpieczony S. T. po ukończeniu (...) Szkoły Zawodowej w B. w zawodzie mechanik maszyn rolniczych podjął zatrudnienie w Państwowym Ośrodku (...) w B. gdzie pozostawał w zatrudnieniu od 1 sierpnia 1972 roku do 14 czerwca 1975 roku na stanowisku spawacza. Ubezpieczony wykonywał obowiązki spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od 25 kwietnia 1973 roku do 10 kwietnia 1975 roku ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W okresie od 16 czerwca 1975 roku do 31 stycznia 1992 roku był zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B..

W okresie od 16 czerwca 1975 roku do 31 marca 1991 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył pracę na stanowisku kierowcy ciągnika. Po tym okresie ostatnio zajmowanym stanowiskiem było stanowisko brygadzysty produkcji polowej. Na stanowisko brygadzysty kandydowało dwóch pracowników. Kandydaturę ubezpieczonego wskazał B. P..

W ramach zatrudnienia na stanowisku traktorzysty ubezpieczony jeździł ciągnikiem, którym wykonywał prace polowe.

S. T.pracował razem z B. P.i E. P..

Dowód: akta sprawy: akta osobowe ubezpieczonego k.10, zeznania świadków: B. P. k.18 verte as, E. P. k.18 verte as, zeznai ubezpieczonego k.19, akta kapitału początkowego: świadectwo pracy k.3, kserokopia książeczki wojskowej k.4, zaświadczenie k.5

Praca ubezpieczonego w czasie zatrudnienia w okresie od 16 czerwca 1975 roku do 31 marca 1991 (15 lat, 9 miesięcy, 16 dni) w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B. była pracą w warunkach szczególnych. Praca od 1 sierpnia 1972 roku do 14 czerwca 1975 roku (2 lata, 10 miesięcy, 14 dni) w Państwowym Ośrodku (...) w B. była również pracą wykonywana w warunkach szczególnych .

Łączny okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych wynosi 18 lat, 8 miesięcy. Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: j/w

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego S. T. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst : Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony S. T. ma ukończone 60 lat, nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku.

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 KPC, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok SN z 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do powyżej określonego rozporządzenia w Dziale VIII pkt 3 wskazano prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych, natomiast w Dziale XIV poz. 12 wymieniono prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo-wodorowym.

W ocenie Sądu ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że praca ubezpieczonego od 16 czerwca 1975 roku do 31 marca 1991 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B. była pracą w warunkach szczególnych. Ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył pracę na stanowisku kierowcy ciągnika. Fakt ten został potwierdzony zeznaniami świadków B. P.i E. P.(k.18 verte). Świadczenie ci zeznali o charakterze wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, podkreślając że w spornym okresie ubezpieczony pracował jako kierowca ciągnika, pracując stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy pracach polowych.

Zeznania świadków w tym zakresie jako jasne, rzeczowe, logiczne i spójne Sąd uznał za wiarygodne. Świadczenie byli osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań. Zeznania świadków znalazły potwierdzenie także w przesłuchaniu ubezpieczonego w charakterze strony(k.19 as).

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że praca S. T. w okresie od 16 czerwca 1975 roku do 31 marca 1991 roku w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B. (15 lat, 9 miesięcy i 16 dni) była pracą w warunkach szczególnych albowiem faktycznie świadczył pracę jako kierowca ciągnika, które to stanowisko uwzględnione zostało w wykazie prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Nadto, w toku postępowania dowodowego okazało się, że organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu jako okresu pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 sierpnia 1972 roku do 14 czerwca 1975 roku (2 lata, 10 miesięcy, 14 dni) w Państwowym Ośrodku (...) w B., kiedy ubezpieczony świadczył pracę na stanowisku spawacza. Istotnie ubezpieczony w trakcie zatrudnienia został powołany do zasadniczej służby wojskowej , która odbywał od 25 kwietnia 1973 roku do 10 kwietnia 1975 roku, niemniej zgłosił swój powrót na to samo stanowisko pracy. Sąd podziela stanowisko jakie wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r. III UK 5/2006 (OSNP 2007/7-8 poz. 108), w którym uznał, że okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353 ze zm.), jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosi swój powrót do tego zakładu.

Wprawdzie wyrok powyższy wydany został w odniesieniu do stanu faktycznego, w którym obowiązywała ustawa z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. 1963 r. Nr 20 poz. 108) przewidująca w art. 125 zaliczenie odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy albo od ciągłości pracy w danym zawodzie lub służbie bądź w szczególnych warunkach, od których zależy nabycie tych uprawnień, to w ocenie Sądu Okręgowego, nie można różnicować uprawnień pracowników w zależności od okresu odbywania służby wojskowej. Istotne jest bowiem wykonywanie pracy w szczególnych warunkach zarówno przed powołaniem do służby wojskowej, jak i jej podjęcie po zakończeniu służby, aby zaistniała możliwość ubiegania się o prawo do otrzymania emerytury w niższym wieku.

Takie stanowisko wynika także z uzasadnienia powołanego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2006 r., który omawiając art. 125 ustawy z 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, uznał, że okres odbytej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy, między innymi w szczególnych warunkach, od których zależy nabycie uprawnień. Podzielając stanowisko Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy uwzględnił okres służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Przeto, Sąd zaliczył ubezpieczonemu powyższy okres zatrudnienia od 1 sierpnia 1972 roku do 14 czerwca 1975 roku (2 lata, 10 miesięcy, 14 dni) w Państwowym Ośrodku (...) w B. do okresu pracy w szczególnych warunkach, co powoduje, że ubezpieczony legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych przekraczającym wymagany wymiar 15 lat.

W tym stanie rzeczy z przytoczonych motywów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu S. T. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku, Nr.153,poz.1227 ze zm.) od dnia 11 kwietnia 2013 roku o czym orzekł jak w punkcie I sentencji.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie zatrudnienia w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B. wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymagało rozważenia, czy czynności przezeń wykonywane były pracą w warunkach szczególnych oraz wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd.

Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do emerytury o czym orzekł jak w punkcie II sentencji.